

ks. prof. dr hab. Tadeusz Panuś
Wydział Teologiczny UPJPII w Krakowie

RECENZJA
DOROBKU NAUKOWEGO, DYDAKTYCZNEGO I DZIAŁALNOŚCI ORGANIZACYJNEJ
DOKTOR BEATY STYPUŁKOWSKIEJ
DO UZYSKANIA STOPNIA NAUKOWEGO DOKTORA HABILITOWANEGO

Biblia stanowi podstawowe źródło nauczania i wychowania do życia chrześcijańskiego. Św. Hieronim (zm. 419), zwany „księciem tłumaczy” z racji dokonanego przekładu Biblii na łacinę zwanego Wulgatą, porównywał Pismo Święte do pokarmu podobnego do Eucharystii, widząc w nim źródło życia Bożego. Wiele razy wypowiadał się na temat wartości katechetycznych Biblii. Jego lapidarna wypowiedź z *Prologu do komentarza Księgi Izajasza proroka*: „Nieznajomość Pisma Świętego jest nieznajomością Chrystusa” weszła nawet do dokumentów Soboru Watykańskiego II.

Problemy te zna dobrze pani doktor Beata Stypułkowska, gdyż przez wiele lat prowadziła studia i prace z zakresu katechezy biblijnej i formacji prowadzących ją katechetów. W 1997 roku uzyskała stopień naukowy licencjata na podstawie pracy pt. *Aspekt profetyczny przygotowania katechetów do posługi głoszenia słowa Bożego w kontekście współczesnej katechezy szkolnej*, napisanej pod kierunkiem ks. bp. dr hab. Antoniego Długosza, po czym podjęła studia doktoranckie na Wydziale Teologicznym Papieskiej Akademii Teologicznej w Krakowie, wieńcząc je uzyskaniem 22 stycznia 1999 roku stopnia naukowego doktora nauk teologicznych w oparciu o dysertację pt. *Teoretyczne i praktyczne założenia przygotowania katechetów do poprawnej interpretacji tekstów biblijnych z uwzględnieniem form samokształcenia kierowanego*, której promotorem był wspomniany już wyżej ks. bp dr hab. Antoni Długosz, a recenzentami ks. prof. dr hab. Roman Murawski (UKSW) i bibliista, o. prof. dr hab. Tomasz Maria Dąbek OSB (PAT).

Już w świetle tych dokonań widać, iż dr Beata Stypułkowska ma duże doświadczenie w dziedzinie katechetyki, a zwłaszcza jej związków z Biblią. Aktualnie otwiera ona swój przewód habilitacyjny przedkładając do oceny dorobek naukowy skoncentrowany wokół osiągnięcia, jakim jest katecheza biblijna w formie lekcji religii i katechezy parafialnej.

1. Formacja katechetów

Podstawowym zagadnieniem badawczym w dorobku naukowym dr Beaty Stypułkowskiej jest biblijna formacja katechetów. Trudno nie zgodzić się ze stwierdzeniem kandydatki do stopnia naukowego doktora habilitowanego, że zarówno do prowadzenia lekcji religii opartej na tekstach biblijnych lub zawierających treści o Piśmie Świętym, jak i do

prowadzenia katechezy biblijnej w parafii potrzebni są dobrze do tego przygotowani katecheci (autoreferat, s. 7). Przygotowanie to powinno umożliwić katechetom zżycie się z Pismem Świętym i traktowanie go jako podstawowego źródła wiary i modlitwy. Zagadnienie formacji katechetów związane jest z dydaktyką biblijną, formami samokształcenia kierowanego, studium biblijnym, a także podstawą programową katechezy.

Zagadnienia te dr Beata Stypułkowska porusza szeroko w 6 artykułach, a zwłaszcza w książce: *Biblijna formacja katechetów* (Częstochowa 2015, ss. 431). Została ona wydana przez Wydawnictwo Naukowe Wyższego Instytutu Teologicznego w Częstochowie jako trzeci tom serii: Biblioteka Teologów Częstochowskich. Recenzentami wydawniczymi tej pozycji są odnotowani na stronie 4: pastoralista, ks. dr hab. Marian Duda i biblilista, ks. prof. dr hab. Antoni Tronina.

W oparciu o analizę szeregu dokumentów soborowych, nauczania papieskiego, rozporządzeń katechetycznych oraz innych dokumentów kościelnych Autorka w dziesięciu rozdziałach składających się na rozprawę przedstawia kolejno formację katechetów w Kościele partykularnym, zakres biblijnej formacji katechetów, treści dotyczące narodu żydowskiego i jego świętych pism, czytania biblijne w liturgii Kościoła, katechezę biblijną w dokumentach katechetycznych, katechezę biblijną młodzieży gimnazjalnej w szkole i w parafii oraz katechezę biblijną dorosłych, katechetyczną interpretację biblijną, dydaktyczne zasady nauczania w katechezie biblijnej i niektóre katechetyczne metody biblijne.

Recenzowana książka rodzi jednak szereg pytań. Jest ona bowiem zlepkiem szeregu artykułów. Przykładowo rozdział I pt. *Formacja katechetów w Kościele partykularnym*, jest przeniesieniem artykułu zamieszczonego pod takim samym tytułem w „Veritati et Caritati” (2015), t. 4, s. 173-199. Z kolei rozdział IX pt. *Dydaktyczne zasady nauczania w katechezie biblijnej*, składa się z dwóch artykułów: *Dydaktyczne zasady nauczania związane ze strukturą materiału kształcenia i jego przekazem w katechezie biblijnej*, oraz *Dydaktyczne zasady nauczania związane z działaniami ucznia w procesie kształcenia w katechezie biblijnej*, opublikowanych przed 15 laty w czasopiśmie „Polonia Sacra”, pierwszy w 2001, a drugi w 2002 roku. Co prawda, w swym autoreferacie Autorka nie ukrywa, że „niektóre treści występujące w książce były wcześniej publikowane w artykułach. W książce zostały nieznacznie zmienione lub uzupełnione” (s. 8). Niemniej jednak w książce nie jest to odnotowane.

We wprowadzeniu do książki Autorka nie przedstawia aktualnego stanu badań nad problemem biblijnej formacji katechetów i nie uzasadnia potrzeby podjęcia go jeszcze raz w tej publikacji. Czytelnik nie wie, jaki jest cel tej pracy oraz na jakie pytania badawcze Autorka będzie starała się dać wnikliwą odpowiedź.

Szereg pytań rodzi także bibliografia. Nie wiadomo czemu Habilitantka pod każdym z rozdziałów zamieszcza bibliografię załącznikową, tak jakby to był artykuł, po czym na końcu książki wszystkie te pozycje zbiera raz jeszcze na 25 stronach w osobnym dziale zatytułowanym *Bibliografia*. Szczególnie rażąco jest to w przypadku rozdziału drugiego, który ma tylko 22 strony, w tym aż 8 stron bibliografii załącznikowej. Jeszcze poważniejszym problemem jest brak sięgania po najnowszą literaturę naukową na poruszane tematy. W

ogromnej większości przytaczane przez Autorkę pozycje naukowe pochodzą z poprzedniego stulecia, najczęściej z lat 80 i 90-tych i są już mocno przestarzałe. Tymczasem zagadnienia takie jak chrystocentryzm w hermeneutyce biblijnej i katechezie, zasada wierności Bogu i człowiekowi, dydaktyczne zasady nauczania oraz wiele innych mają bogatą literaturę naukową w publikacjach z XXI wieku. Autorka jednak do nich nie dotarła i zupełnie je pomija w swej argumentacji. Być może wynika to z przedruku starych artykułów. Nie usprawiedliwia to jednak faktu, że książka która ma rok wydania 2015 nie uwzględnia najnowszych badań.

Także strona edytorska książki pozostawia wiele do życzenia. Razi przyjęta nie wiedzieć czemu ciągła numeracja przypisów. Stąd też ostatni, dziesiąty rozdział zaczyna się od przypisu noszącego numer 1536. Wydawnictwo nie zadbało także o korektę. Efektem tego są liczne usterki literowe nie tylko utrudniające lekturę, ale nawet zrozumienie tekstu (np. na s. 347 Autorka stwierdza: „Przed laty zaproponowano podział katechetycznych na metody dramatyzacyjne...”; na s. 348: „Pozostali uczniowie zachowują podczas tej metody postawę np. dzącą”). Wiele do życzenia pozostawia także zapis wielkich liter i ich niekonsekwencja (np. Wyjście z niewoli egipskiej, s. 63, Ks. na s. 254, 304).

Oceniając swą książkę Autorka podkreśla, że całkowicie nowe zagadnienia zamieściła w rozdziale drugim i czwartym (s. 8 autoreferatu). O ile w rozdziale drugim są pewne cenne uwagi na temat treści kształcenia w biblijnej formacji katechetów, o tyle w rozdziale czwartym na 138 stronach mamy jedynie zamieszczony wykaz perykop i ksiąg biblijnych, które są czytane w poszczególnych tygodniach roku liturgicznego. W tym celu dr Beata Stypułkowska pracownice wertuje 5 tomów lekcjonarza mszalnego i 4 tomy liturgii godzin. Przyświeca jej słuszne założenie, iż „katecheta powinien wiedzieć, kiedy konkretna księga biblijna będzie w liturgii czytana” (s. 214). Problem jednak w tym, że aby się tego dowiedzieć wystarczy sięgnąć do skorowidzu czytań, psalmów i kantyków, który jest zamieszczony na końcu każdej z tych ksiąg, a nie trzeba żmudnie wypisywać strona za stroną zawartości tych tomów. Zamiast tego lepiej byłoby rozbudować sugestie odnoszące się do katechezy biblijnej. Tym jednak Autorka poświęca niecałe dwie strony (s. 213-214).

Pomimo tych wszystkich krytycznych uwag należy stwierdzić, że dr Beata Stypułkowska wykazuje się w swej książce dużym zasobem wiedzy z zakresu biblistyki i katechetyki. W swym rekonesansie po tych obszernych dziedzinach nauki kandydatce do stopnia naukowego doktora habilitowanego przyświeca słuszna myśl, że „katecheza biblijna nie może ograniczyć się do przekazu wiadomości, odnoszących się do Pisma Świętego. Winna uczyć czytania Pisma Świętego jako Słowa Bożego” (s. 247). Autorka książki nie poprzestaje na tym stwierdzeniu i w rozdziale X dokonuje przeglądu katechetycznych metod biblijnych. W tym celu przybliży metody przeznaczone do proklamowania tekstu biblijnego i do głoszenia kerygmatu, metody przeznaczone do odkrywania kerygmatu, przeznaczone do studium indywidualnego i wspólnotowego. Wszystkie te metody pomagają odkryć sens dosłowny, duchowy oraz pełniejszy Pisma Świętego. W rozdziale tym dr Beata Stypułkowska wykazuje się znaczną erudycją i pasją poznawczą. Autorka książki szczegółowo omawia tam sześć metod przeznaczonych do proklamowania tekstu Pisma Świętego, jedenaście metod przeznaczonych do głoszenia kerygmatu, dwadzieścia siedem metod przeznaczonych do

odkrywania kerygmatu, piętnaście metod przeznaczonych do studium indywidualnego oraz sześć metod przeznaczonych do studium wspólnotowego. W sumie Autorka podaje przykłady sześćdziesięciu pięciu metod z których może skorzystać katecheta w konkretnej jednostce katechetycznej w zależności od postawionego celu. Nie trzeba dodawać, że przedstawione metody stanowią cenną pomoc dla katechetów. Tym samym naukowe poczynania dr Beaty Stypułkowskiej mają bezpośrednie odniesienie do pracy katechetycznej i duszpasterskiej, służąc w niej pomocą. W takich kategoriach odbieram ostatecznie książkę *Biblijna formacja katechetów*, dostrzegając jej niewątpliwe pewne walory. Takim jest z pewnością postulat Autorki, by elementem konstytutywnym współczesnej katechezy biblijnej była oparta na chrystocentryzmie jedność i harmonia obu Testamentów (s. 265). Warto także usłyszeć jej domaganie się, by biblijną edukację szkolną uzupełnić przez katechezę parafialną dorosłych (s. 246).

2. Pozostały dorobek naukowy

Osiągnięcia naukowe dr Beaty Stypułkowskiej skoncentrowane wokół zagadnień katechezy biblijnej w formie lekcji religii i katechezy parafialnej nie ogranicza się tylko do poruszonej wyżej biblijnej formacji katechetów. Kandydatka do stopnia naukowego doktora habilitowanego poświęca w swym dorobku naukowym wiele uwagi treściom katechezy biblijnej, lekcjom religii, parafii jako miejscu katechezy, dydaktyce biblijnej i innym bardziej okazjonalnym problemom. Dorobek ten starannie zebrany do ewaluacji w 3 obszernych segregatorach obejmuje – jak zaznacza Habilitantka w autoreferacie – oprócz książki 45 artykułów (s. 2 autoreferatu).

Dużą kompetencją naukową wykazuje się dr Beata Stypułkowska w artykułach podejmujących różne aspekty treści katechezy biblijnej. W tekście *Katechetyczny wymiar czytania Biblii w zgromadzeniu wiernych zawarty w opisach Wj, Pwt i Joz* („Częstochowskie Studia Teologiczne” XXIX - 2001, s. 111-122) analizuje posługując się oryginalnym tekstem hebrajskim trzy wielkie ceremonie liturgiczne Starego Testamentu podczas których odbywało się uroczyste czytanie Pisma Świętego w zgromadzeniu wiernych: czytanie Księgi Przymierza przez Mojżesza pod górą Synaj w czasie zawarcia przymierza z Bogiem, czytanie Prawa w czasie Święta Namiotów oraz uroczyste odczytanie Prawa po przejściu rzeki Jordan i zdobyciu Jerycha. We wszystkich tych opisach Autorka słusznie zauważa ściśle katechetyczny cel czytania Słowa Bożego w zgromadzeniu wiernych. Podkreśla też ważną rolę lektora Biblii, którym były znaczące osoby, wybrane do tej posługi przez Boga: Mojżesz, Jozue lub osoby przeznaczone do wykonywania czynności kultowych lub przywódczych: kapłani, lewici i starsi Izraela.

Podobny charakter ma też artykuł *Czytanie Księgi Przymierza w zgromadzeniu wiernych za czasów króla Jozjasza w przekazie deuteronomisty i kronikarza* („Częstochowskie Studia Teologiczne” XXX - 2002, s. 169-178). Analizując je Autorka podkreśla, iż oba teksty opisujące czytanie Księgi Przymierza w świątyni jerozolimskiej wskazują na znaczącą rolę lektora. Jest nim sam król, który w społeczności izraelskiej pełnił również funkcję religijną. W tej grupie

tematycznej warto także zwrócić uwagę na artykuły przybliżające wielkich ludzi wiary i modlitwy, jakimi byli patriarchowie, król Dawid i prorok Eliasz, którego Habilitantka przedstawia w odniesieniu do Mojżesza i Chrystusa. W ten sposób Autorka pragnie podkreślić jedność całej Biblii, która zmierza do wypełnienia wszystkich obietnic w Chrystusie.

Dr Beata Stypułkowska wykazuje się nie tylko dobrym opanowaniem warsztatu biblijnego, ale posiada także duże umiejętności historyczne. Uwidaczniają się one szczególnie w grupie artykułów poświęconych obrazowi Egiptu w Nowym Testamencie i opisie starożytnej Palestyny pod panowaniem Rzymu. W artykule *Obraz Egiptu w Nowym Testamencie w przekazie katechezy biblijnej* („Studia Bobolanum” 2 - 2004, s. 133-146) B. Stypułkowska wskazuje na 2 odmienne spojrzenia Żydów na Egipt. Był on z jednej strony ratunkiem w czasie głodu, ale też „domem niewoli”, z którego Bóg wyprowadził Izraelitów pod wodzą Mojżesza. Autorka bada ten pozytywny i negatywny obraz Egiptu analizując wzmianki o nim w Ewangelii św. Mateusza, w *Dziejach Apostolskich* i w Liście do Hebrajczyków. W konkluzji dochodzi do słusznego wniosku, że „sama znajomość historii starożytnej nie wystarcza do poprawnego zrozumienia treści biblijnych” (s. 145). Koniecznym staje się uwzględnienie wymiaru teologicznego. Dopiero wtedy uczniowie będą mogli mieć pełny obraz problemu.

Podobny charakter zapoznający z *Sitz im Leben*, a więc kontekstem życiowym wydarzeń biblijnych rozgrywających się na terenie Palestyny, ma artykuł *Starożytna Palestyna pod panowaniem Rzymu z perspektywy katechezy biblijnej* („Polonia Sacra” nr 16/60 - 2005, s. 275-287). Habilitantka omawia w nim kolejno uwarunkowania władzy politycznej w Palestynie w czasach Heroda Wielkiego i jego następców, ukazuje rzeczywistość Palestyny jako rzymskiej prowincji i żydowskie stronnictwa religijne w czasach Nowego Testamentu, by w końcu nakreślić sytuację starożytnego Rzymu. Dopiero w tym kontekście Autorka podejmuje rozważania o ważności korelacji wiedzy historycznej w katechezie biblijnej.

Zarówno te poszukiwania badawcze jak i inne artykuły podejmujące korelacje katechezy biblijnej z lekcją historii – pomimo licznych powtórzeń – są dużym osiągnięciem Habilitantki. Postuluje ona słusznie, by tak przekazywać realia historyczne związane z Biblią, aby na kolejnych etapach edukacyjnych nie trzeba było niczemu zaprzeczać, ale jedynie uzupełniać i poszerzać posiadaną przez ucznia wiedzę. W artykule *Lekcje historii a katecheza biblijna w gimnazjum* („Polonia Sacra” nr 12 - 2003, s. 341-359), i powtórzonym w dużej mierze w artykule *Korelacja katechezy biblijnej z nauczaniem historii w gimnazjum* („Homo Dei” 4 - 2003, s. 59-71) dr Beata Stypułkowska słusznie podkreśla, że znajomość historii starożytnej może ułatwić uczniom zrozumienie wielu tekstów biblijnych zarówno ze Starego jak i Nowego Testamentu (s. 342). Teksty biblijne są przykładem teologicznego interpretowania wydarzeń historycznych. Stąd tak ważna jest korelacja międzyprzedmiotowa w jej 3 wymiarach: integrującej, uzupełniającej i polemizującej. Podejmując ten trzeci wymiar Autorka wytyka nieścisłości, bądź uproszczenia pojawiające się w oficjalnych podręcznikach historii do klasy pierwszej gimnazjum. Tymczasem dobrze prowadzona lekcja historii jest ważnym etapem wprowadzającym do kontaktu z Pismem Świętym w czasie katechezy. Do

podobnego wniosku dochodzi Autorka w artykule *Korelacja katechezy biblijnej z lekcją historii w świetle podstaw programowych obu przedmiotów*. Na s. 169 zauważa, że korelacja lekcji historii z katechezą biblijną wzbogaca oba przedmioty. Dobrze prowadzona lekcja historii przygotowuje ucznia do kontaktu z tekstem biblijnym w czasie katechezy. Podobnie dobrze prowadzona katecheza biblijna utrwała i rozwija umiejętności zdobywane na lekcjach historii, uzupełniając jej przekaz. To przekonanie Habilitantki, że trzeba dążyć do ukształtowania w uczniu maksymalnie spójnej syntezy wiedzy jest bardzo ważne. Żyjemy bowiem w kulturze, którą czasem określa się mianem „kultury lampy błyskowej” (*flash-light*). Uczeń poznaje tylko jakieś fragmenty wiedzy, refleksy wzięte z cząstkowego i subiektywnego doświadczenia życiowego. Rodzi to poważny problem i pytanie o ukształtowanie w nim syntetycznej, spójnej wiedzy. Rzecz jasna, kultura współczesna nie ułatwia stworzenia takiego całościowego widzenia spraw.

Habilitantka bada także korelację katechezy biblijnej i lekcji historii w liceum. Analizując zawartość treściową szeregu podręczników wytyka nieścisłości, a nawet nierzetelność przekazywanej wiedzy. Szczególnie wiele uwagi poświęca starożytnemu Egiptowi w podręcznikach do historii dla szkół ponadgimnazjalnych z punktu widzenia katechezy biblijnej (dwuczęściowy artykuł zamieszczony w „Polonia Sacra”) oraz okresowi hellenizmu w świetle korelacji z lekcją historii.

Kolejnym zagadnieniem badawczym dr Beaty Stypułkowskiej jest parafia jako miejsce katechezy, choć bez wątpienia lepiej byłoby określić parafię nie tyle jako „miejsce” (jak stwierdza Habilitanta) co „środowisko katechetyczne”. Parafię jako środowisko można rozumieć w podwójnym znaczeniu: jest ona środowiskiem w sensie społeczności lokalnej oraz można ją widzieć jako środowisko wychowawcze. Parafia, oprócz tego, że jest strukturą prawną, jest również wspólnotą wiary, modlitwy i miłości. Jako wspólnota wiary spełnia ona fundamentalną funkcję służenia słowu Bożemu, które dobrowolnie i świadomie przyjęte rodzi wiarę. Wiara jako dar Boży i akt woli człowieka jest najgłębszą treścią życia parafii. Jeśli parafia nie będzie budowana na wierze, pozostanie jedynie instytucją świecką. Parafia zatem winna dawać świadectwo wiary, zarówno przez głoszenie słowa Bożego, jak i przez słuchanie go. Głoszenie i słuchanie orędzia zbawienia dotyczy wszystkich wiernych, którzy mocą sakramentów są powołani, aby być świadkami Ewangelii i posłańcami wiary. Tak więc parafia z samej swej istoty ukierunkowana jest na proklamację słowa Bożego. We wspólnocie parafialnej dokonująca się ewangelizacja jest równocześnie nauczaniem, wychowaniem i szkołą życia chrześcijańskiego. Dlatego pierwszym zadaniem parafii jest przepowiadanie orędzia zbawienia. Habilitantka w swych artykułach zwraca uwagę na zagadnienie katechezy w parafii, kładąc akcent na katechezę biblijną młodzieży a zwłaszcza osób dorosłych. W artykule *Katecheza biblijna w parafii skierowana do osób dorosłych* („Analecta Cracoviensia” 46 - 2014, s. 155-170) dr Beata Stypułkowska słusznie podkreśla, iż katechezy dorosłych nie można ograniczyć jedynie do istniejących w parafii stowarzyszeń, bractw i ruchów katolickich. Winna być ona adresowana do wszystkich osób wierzących. Autorka proponuje zorganizowanie w parafii trzech form katechezy biblijnej: form modlitewnych, studyjnych i mieszanych, w posługiwaniu się którymi można korzystać z różnorodnych metod biblijnych.

Dr Beata Stypułkowska wypowiada się także w dziedzinie dydaktyki biblijnej, która staje na pograniczu nauk pedagogiczno-biblijnych, posiada własną metodologię badań i silne związki treściowe z biblistyką. Przedstawione do oceny artykuły Habilitantki w większości dotyczą szkolnej dydaktyki biblijnej, a kilka z nich zostało włączonych do omówionej wyżej książki pt. *Biblijna formacja katechetów*. Autorka podkreśla, że szkolna dydaktyka biblijna, będąca częścią ogólnej dydaktyki biblijnej koncentruje swą uwagę na katechezie biblijnej jako szczególnej formie systematycznego i uporządkowanego przekazu treści biblijnych. Szkolna dydaktyka biblijna jest dydaktyką przedmiotową, dotyczącą problematyki wdrażania do poprawnego rozumienia tekstów Pisma Świętego na poziomie egzegezy podstawowej w ramach nauki szkolnej. W zakres jej zadań wchodzi również problematyka biblijnej formacji katechetów.

Warto dodać, że owoce niektórych swych poszukiwań naukowych Habilitantka zamieszczała również w znanych ogólnopolskich czasopismach teologicznych. Część jej dorobku ukazała się bowiem w takich periodykach jak: „*Analecta Cracoviensia*” „*Polonia Sacra*”, czy „*Studia Bobolanum*”. Dzięki temu artykuły te są nie tylko wysoko punktowane przez MNiSW, ale też docierają do wielu ważnych środowisk naukowych.

3. Dorobek dydaktyczny i organizacyjny

Od 1998 roku, po ukończonych studiach doktoranckich, pani Beata Stypułkowska pracuje w Wyższym Seminarium Duchownym Archidiecezji Częstochowskiej na stanowisku sekretarza. W ramach tej funkcji była współredaktorem piętnastu zeszytów „*Roczników seminaryjnych*”, do których opracowała dane dotyczące działalności naukowo-dydaktycznej tej instytucji, skład osobowy Seminarium, program dydaktyczny wraz z opisami zajęć oraz wykazem przedmiotów na poszczególnych latach studiów.

Od roku 2008 Habilitantka związana jest także z Wyższym Instytutem Teologicznym w Częstochowie. W ramach prac Komisji Dydaktycznej tegoż Instytutu uczestniczy w przygotowaniu planów zajęć, określaniu punktacji ECTS dla poszczególnych przedmiotów nauczania i pracach rekrutacyjnych. Tworzyła regulamin praktyk pedagogicznych dla studentów Instytutu. Zajmuje się również ocenianiem praktyk na odcinku przygotowania konspektów do realizacji w szkole. Sporządziła dwa wykazy prac magisterskich napisanych i obronionych w Wyższym Seminarium Duchownym Archidiecezji Częstochowskiej w latach 1973-2015 (737 pozycji) oraz w Wyższym Instytucie Teologicznym w Częstochowie w latach 1981-2015 (777 pozycji), które ukażą się drukiem w „*Częstochowskich Studiach Teologicznych*”.

W 2014 roku współorganizowała konferencję nt. *Herold wiary i siewca Słowa*, upamiętniającą 30-lecie święceń biskupich i objęcia rządów w Kościele Częstochowskim przez arcybiskupa Stanisława Nowaka. W tym celu przygotowała do druku i współredagowała dwa tomy listów pasterskich Arcybiskupa-Seniora (*Listy pasterskie (1984-2011)*, tom 1, ss. 482; tom 2, ss. 569, Częstochowa 2014). W 2013 roku na sympozjum

zorganizowanym przez Wyższy Instytut Teologiczny wygłosiła referat zatytułowany: *Katecheza w parafii w świetle obowiązujących dokumentów kościelnych*, który następnie ukazał się drukiem w roczniku „Veritati et Caritati”.

Kandydatka do stopnia naukowego doktora habilitowanego należy do Stowarzyszenia Katechetów Polskich, Stowarzyszenia Biblistów Polskich oraz Polskiego Towarzystwa Teologicznego. Oddział w Częstochowie, w którym od roku 2004 pełni funkcję sekretarza, organizując różnorodne spotkania naukowe. Od 1996 roku każdego roku B. Stypułkowska brała udział w sympozjach Katechetów Polskich, odbywających się we wrześniu w Częstochowie, a także w wielu dorocznych sympozjach Biblistów Polskich w różnych miastach Polski.

Dr B. Stypułkowska ma też pewne osiągnięcia dydaktyczne. Od 2000 roku do chwili obecnej prowadzi bowiem zajęcia dydaktyczne w Wyższym Instytucie Teologicznym. W ciągu tych lat podejmowała wykłady kursoryczne z wszystkich działów katechetyki oraz ćwiczenia katechetyczne przygotowujące do praktyk w szkole i katechezy parafialnej. W wykładach z katechetyki prowadzonych dla studentów pięcioletnich studiów teologicznych Wyższego Instytutu Teologicznego kładła nacisk na – tak jej bliskie – zagadnienia dydaktyki biblijnej oraz szeroko pojętą problematykę biblijną. W latach 2000-2008 prowadziła seminarium naukowe wspólnie z bp. prof. dr. hab. Antonim Długoszem, a od 2008 roku do chwili obecnej prowadzi je wraz z ks. dr. hab. Marianem Dudą.

W roku akademickim 2014/2015 Habilitantka prowadziła wykład monograficzny (15 godzin) połączony z ćwiczeniami dla słuchaczy Studium Duchowości Chrześcijańskiej przy Wyższym Instytucie Teologicznym w Częstochowie z zakresu metod biblijnych stosowanych w katechezie parafialnej. W obecnym roku akademickim prowadzi wykłady z katechetyki na roku czwartym i piątym roku oraz ćwiczenia katechetyczne na roku trzecim, czwartym i piątym. Prowadzi także dodatkowe konsultacje katechetyczne w ramach przygotowania studentów do odbycia praktyk pedagogicznych. Jej autorskim wkładem w program studiów jest rozszerzenie ćwiczeń katechetycznych o zajęcia przygotowujące do prowadzenia spotkań biblijnych w parafii dla dzieci, młodzieży i dorosłych.

4. Wniosek końcowy

Recenzowany dorobek naukowy, dydaktyczny i organizacyjny Beaty Stypułkowskiej po otrzymaniu stopnia naukowego doktora teologii jest wystarczający do podjęcia starań o przyznanie jej stopnia doktora habilitowanego. Zasadniczy nurt aktywności naukowej Habilitantki stanowią badania nad katechezą biblijną i formacją do niej katechetów. W swojej książce i 45 artykułach podjęła ona naukowe poszukiwania z dwóch dziedzin teologicznych: biblistyki i katechetyki. Stąd też w jej dorobku wiele uwagi zostało poświęcone poszczególnym księgom biblijnym, elementom biblijnym w programach i podręcznikach oraz dydaktycznym formom i metodom biblijnym w praktyce katechetycznej. W poruszanej problematyce kandydatka do stopnia naukowego doktora habilitowanego wykazuje się dużą wiedzą i umiejętnością zastosowania jej w praktyce; spełnia też w

wystarczającym stopniu kryteria oceny ujęte w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 1 września 2011 r. (Dz. U. nr 196, poz. 1165). Mając to wszystko na uwadze stawiam wniosek o dalsze kontynuowanie przewodu habilitacyjnego dr Beaty Stypułkowskiej.

/ks. prof. dr hab. Tadeusz Panuś/
kierownik Katedry Katechetyki
Wydziału Teologicznego UPJPII w Krakowie

Kraków, dnia 29 marca 2016 roku